

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Handel międzynarodowy – korzyści dla przedsiębiorstw i gospodarki

dr Iwona Pawlas

Uniwersytet Ekonomiczny
w Katowicach
23 maja 2011 r.

Organizatorzy

Partner strategiczny

NBP
Narodowy Bank Polski

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIĘCY.PL

Piramidy egipskie i Coca Cola,
czyli dlaczego kraje
ze sobą handlują?

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIĘCY.PL

Handel międzynarodowy/ handel zagraniczny

- **Handel zagraniczny to odpłatna wymiana towarów lub usług z partnerami z zagranicy**
- **Handel międzynarodowy to odpłatna wymiana towarów między różnymi krajami**
- **Eksport – wywóz za granicę dóbr wytworzonych w kraju**
- **Import – przywóz z zagranicy dóbr w celu ich wykorzystania w kraju**

Jakie są przyczyny rozwoju handlu między krajami?

- Nie ma możliwości produkcji wszystkich dóbr w danym kraju

Jakie są przyczyny rozwoju handlu między krajami?

- Czasem można wytwarzać określone dobra, ale w ilości, która nie zaspokaja wszystkich potrzeb na nie w danym kraju

Od czego zależą korzyści uzyskiwane w handlu zagranicznym?

- Powodem mogą być różne koszty wytworzenia dóbr w różnych krajach
- Jeżeli koszty wytworzenia dobra w kraju są za wysokie => korzystniej, taniej jest importować to dobro
- Jeżeli koszty wytworzenia innego dobra są niższe niż w kraju partnera => należy się specjalizować w produkcji tego dobra i je eksportować do kraju partnera

Przewaga absolutna

	Miedź	Wino
Polska	10 ton / 1 dzień	5 beczek / 1 dzień
Francja	5 ton / 1 dzień	10 beczek / 1 dzień

W ciągu 1 dnia Polska może wyprodukować więcej miedzi, a Francja – więcej wina.

Polska ma przewagę absolutną nad Francją w produkcji miedzi, a Francja nad Polską – w produkcji wina.

Polska powinna eksportować miedź do Francji, a Francja powinna eksportować wino do Polski.

Przewaga absolutna

- Jeżeli kraj jest bardziej wydajny w produkcji określonego dobra niż inny kraj => ma przewagę absolutną w produkcji tego dobra
- Oznacza to, że zużywa mniej pracy do wytworzenia tego dobra
- Koszty produkcji tego dobra są w tym kraju niższe
- Powinien specjalizować się w produkcji tego dobra i je eksportować do krajów o wyższych kosztach produkcji

Przewaga względna

- Czy handel jest możliwy w sytuacji gdy jeden z krajów wszystkie towary produkuje taniej niż drugi kraj?

Kraj	Miedź	Wino
Polska	8 ton / 1 dzień	4 beczki/ 1 dzień
Francja	9 ton / 1 dzień	18 beczek / 1 dzień

Francja ma przewagę absolutną w produkcji obu towarów: wina i miedzi

A jednak handel może być dla obu krajów korzystny

Przewaga względna

- Wystarczy istnienie względnych różnic w kosztach wytwarzania (wydajności pracy) w obu krajach
 - w Polsce: 1 tona miedzi = 0,5 beczki wina
lub 1 beczka wina = 2 tony miedzi
 - we Francji: 1 tona miedzi = 2 beczki wina
lub 1 beczka wina = 0,5 tony miedzi
- czyli Polska : $1M=0,5W$ lub $1W=2M$
i Francja : $1M=2W$ lub $1W=0,5M$

Przewaga względna

- Dla polskiego producenta miedzi cena miedzi na rynku francuskim wyrażona w winie jest korzystna
- Dla francuskiego producenta wina, cena wina na rynku polskim, wyrażona w miedzi jest korzystna
- Wymiana międzynarodowa będzie korzystna dla obu partnerów np. przy stosunku wymiennym

1 tona miedzi = 1 beczka wina

Obfitość zasobów

- kraje są różnie wyposażone w czynniki produkcji: pracę, ziemię, kapitał
- w kraju bogatym w kapitał => cena kapitału jest niska
- w kraju bogatym w pracę => cena pracy jest niska
- w kraju o korzystnych warunkach klimatycznych => łatwiejsza i tańsza jest uprawa wielu roślin
- w kraju posiadającym wykształconych pracowników => łatwiejsze jest kreowanie nowych technologii

Obfitość zasobów

- Do produkcji różnych dóbr potrzebne są czynniki produkcji w różnych proporcjach
- Dobra można więc podzielić na:
 - surowcochłonne (artykuły spożywcze, stal, artykuły metalowe, tkaniny)
 - pracochłonne (odzież, obuwie)
 - kapitałochłonne (maszyny, urządzenia)
 - zaawansowane technologicznie (komputery, telewizory, MP3)

Obfitość zasobów

- Kraj obfitujący w tanią siłę roboczą => produkuje i eksportuje towary pracochłonne
- kraj posiadający pracowników o wysokich kwalifikacjach i mający dostęp do nowoczesnych technologii => eksportuje dobra zaawansowane technologicznie

Różne gusta i preferencje konsumentów jako przyczyna rozwoju handlu

Francja

Niemcy

Handel wewnątrzgałęziowy = jednoczesny eksport i import produktów tej samej gałęzi.

Francja eksportuje samochody do Niemiec i jednocześnie importuje modele innych marek z Niemiec.

Korzyści skali jako przyczyna rozwoju handlu

- aby produkcja była opłacalna musi być prowadzona na dużą skalę
- często rynek wewnętrzny danego kraju jest za mały, aby zapewnić opłacalność produkcji => konieczność eksportu części produktów
- kiedy zwiększamy skalę produkcji danego modelu samochodu, koszty wytworzenia jednego samochodu maleją => można go sprzedać taniej => więcej osób chce go kupić

Cykl życia produktu/gałęzi jako przyczyna rozwoju handlu

- produkty i całe gałęzie przechodzą przez tzw. cykl życia
- gałęzie młode: telefonia komórkowa, komputery
- gałęzie stare: przemysł odzieżowy, obuwniczy
- kraje o wysokim poziomie rozwoju tworzą nowe produkty i nowe gałęzie => przez pewien czas eksportują => potem produkcję i eksport przejmują kraje słabiej rozwinięte, a kraje wysoko rozwinięte angażują się w produkcję i eksport nowych produktów/działalność w nowych gałęziach

Co może utrudniać prowadzenie handlu z zagranicą?

- **Cła (opłaty nakładane na towary importowane lub eksportowane)**
- **Ograniczenia ilościowe**
- **Różne normy i standardy obowiązujące w różnych krajach**

Warunki prowadzenia handlu współcześnie

- Stopniowe łagodzenie barier celnych – w dużym stopniu dzięki działalności Światowej Organizacji Handlu

- Porozumienia integracyjne zawierane przez różne grupy krajów – integracja zawsze obejmuje likwidację barier w handlu między partnerami integracyjnymi

Dlaczego zatem kraje ze sobą handlują?

- handel umożliwia specjalizację w produkcji tego, w czym jesteśmy najlepsi
- handel pozwala na konsumpcję takich dóbr, które nie mogą być w kraju wytworzone
- handel pozwala na sprzedaż większej ilości dóbr, niż mógłby wchłonąć rynek wewnętrzny
- handel daje możliwość korzystania z bardzo różnych odmian, wariantów danego dobra